

Utbildningsinspektion i Rävekärsskolan, förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	4
Bedömning av förutsättningarna	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Rävekärsskolan den 30 november - 1 december 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Mölndals kommun och Rävekärsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Rävekärsskolan intervjuades rektor, lärare, fritidspedagoger, förskollärare, elevvårdspersonal, elever, bibliotekarie samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagel-

ser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Rävekärsskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	140
Förskoleklass	27
Grundskola	275

Rävekärsskolan är en F–6 skola i Östra Mölndals rektorsområde. Efter årskurs 6 går eleverna normalt till Kvarnbyskolan. Skolans upptagningsområde är främst den omgivande villabebyggelsen och hyreshusen i Rävekärr, Brännås och Hulelyckan. Skolan består av fyra sammanbyggda flyglar och med en mindre idrottshall intill. Till skolan hör en skolskog och sedan 2004 har skolan stiftelsens ”Håll Sverige rent” utmärkelse Grön flagg.

Sedan 2001 deltar skolan i projektet Utan timplan. Detta har enligt skolan medfört att det blivit mer naturligt för lärare och elever att tänka på måloppfyllelse i stället för undervisningstid. Den timplanelösa skolan underlättar också ämnesintegration såväl som tematiska arbeten vilka äger rum såväl inom klassens som inom spårens ramar.

Vid skolan finns också en särskild undervisningsgrupp till vilken barn kommer från hela Mölndal.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Rävekärsskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Rävekärsskolan erbjuder eleverna en stimulerande lärmiljö så att de kan utveckla de förmågor som läroplanen anger. Skolan har rutiner för och klarar på ett bra sätt av att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Elever som behöver särskilt stöd har goda möjligheter att få det. Såväl ledning som personal har goda kunskaper om de lagar, förordningar och föreskrifter som styr skolan och lärarna har goda möjligheter att utveckla och pröva nya metoder.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolan tillhandahåller inte elevens val (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör intensifiera sitt arbete för att tillförsäkra alla barn en trygg skolmiljö.
- Skolan bör göra ytterligare ansträngningar såväl pedagogiskt som organisatoriskt så att alla elever har möjlighet att nå målen för årskurs 5.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

I Rävekärsskolan följer man upp och sammanställer elevernas resultat i förhållande till mål att uppnå i årskurs 5. Sammanställningen visar att av skolans 52 elever har 40 nått målen för samtliga ämnen. 6 elever bedöms inte ha nått målen för engelska och i ämnena matematik och svenska är det 3 elever per ämne som inte nått målen.

6 elever i den särskilda undervisningsgruppen har inte nått målen för musik då de enligt kvalitetsredovisningen för läsåret 2005/06 har haft anpassad studiegång för att i stället fokusera på övriga ämnen. Enligt rektor kommer målen istället att nås i årskurs 6. Se vidare under Bedömning av förutsättningarna. Inspektörerna bedömer att ytterligare ansträngningar bör göras såväl pedagogiskt som organisatoriskt så att alla elever har möjlighet att nå målen för årskurs 5.

Tabell 1. Resultat nationella ämnesprov 2005 och 2006. Andel elever, i procent, med godkända resultat.

Rävekärsskolan	2005	2006
Engelska	97	91
Matematik	97	98
Svenska	94	96

Skolan har formulerat mål för läskunnighet för eleverna i årskurs två. Enligt skolans bedömning är det 79 procent av eleverna som har klarat målet vid slutet av vårterminen 2006.

I läroplanen uttrycks att demokratiska principer som att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktiga skall omfatta alla elever och att elevers kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de får ett reellt inflytande över utbildningens utformning. Observationer och intervjuer tyder på att eleverna har kännedom om de bakomliggande målen för undervisningen och kan påverka sin skolvardag. Det är också påtagligt att det finns en tydlig ambition bland lärarna att ge eleverna sådant inflytande. I samtal med eleverna framkommer dock att det kan vara en tuff attityd mellan eleverna och att flera elever inte upplever sin skolmiljö som allt igenom trygg på grund av detta. Inspektörerna bedömer emellertid att skolan i huvudsak når goda resultat i sitt arbete med normer och värden, men att skolan bör intensifiera sitt arbete för att tillförsäkra alla barn en trygg skolmiljö.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för skolformen.

Som en röd tråd genom skolan löper AORTA, som står för Ansvar, Omtanke, Respekt, Trivsel och Arbetsglädje. Detta begrepp genomsyrar verksamheten och alla elever är medvetna om dess innebörd.

Rävekärsskolan har en likabehandlingsplan vilken har tagits fram och gjorts känd bland annat via elevrådet och klassråden. Planen innehåller till stor del de delar lagstiftningen omfattar men saknar en tydlig ansvarsfördelning mellan rektor eller någon annan med motsvarande ledningsfunktion och personal. Inspektörerna bedömer därför att likabehandlingsplanen inte lever upp till kraven i lagstiftningen.

I Rävekärsskolan är barnen indelade i de tre spåren Björk, Rönn och Tall. Inom dessa spår avgör pedagogerna inför varje läsår hur årskullarna skall grupperas. En följd av detta är att elever kan få byta gruppstillhörighet inför varje läsår vilket kan leda till en stressande arbetsmiljö. I skolan finns även en förskoleklass där barnen är indelade i tre grupper, en till vardera spår. Förskoleklassen är placerad i ett klassrum i ena ändan av skolbyggnaden, men regelbundet utbytte med klasserna i spåren förekommer. Eleverna i ett av spårens årskurs 5 är faddrar till barnen i förskoleklassen.

I Rävekärsskolan finns också en förberedelseklass med östra Mölndal som upptagningsområde. Eleverna i förskoleklass har klasstillhörighet i spåren och erbjuds såväl modersmålsundervisning som studiehandledning på modersmålet.

Elevernas delaktighet i verksamheten sker via klassråd och elevråd. I elevrådet har frågor om bland annat elevernas utemiljö, miljön i matsalen samt maten behandlats. Utöver klassråd och elevråd finns råd för arbetet med AORTA, IT, bibliotek och miljö. Elevernas vårdnadshavare erbjuds delaktighet via skolan brukarråd. Skolan kommunicerar med hemmen antingen via veckobrev eller via kontaktbok.

Enligt grundskoleförordningen skall det på skolan finnas en arbetsplan. Arbetsplanen skall utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Inspektörerna konstaterar att det finns en arbetsplan för Rävekärsskolan och bedömer att den väl lever upp till författningarnas krav.

Rävekärsskolan har som uttalad målsättning att vara en skola i rörelse. För detta har man sedan 2004 ett samarbete med Fässbergs IF vilket delvis är finansierat av "Handslaget"¹. Målsättningen med samarbetet är bland annat att fler elever skall röra sig mer och att eleverna skall stimuleras till fysisk aktivitet. Två

¹ Handslaget är ett fyraårigt projekt där Riksidrottsförbundet via sina specialförbund på regeringens uppdrag fördelar ut en miljard kronor. Pengarna skall enligt regeringen användas för att stötta och uppmuntra idrottsföreningar och förbund att öppna dörrarna för fler, framför allt inaktiva, hålla tillbaka avgifterna, satsa mer på flickors idrottande, delta i kampen mot droger och intensifiera samarbetet med skolorna.

av Fässbergs IF:s ledare har aktiviteter med varje undervisningsgrupp två gånger per vecka under tre månader per termin.

Rävekärsskolan arbetar utifrån begreppet helspråk som ett sätt att leva upp till målen i läroplanen. Med helspråk menas att eleverna skall få träna och utveckla sina olika uttryckssätt så som bildteknik, dans, drama, lek, läsning, matematiskt tänkande, muntlig framställning, musik, rytmik, skrivning och tecken.

Undervisningen på Rävekärsskolan bedrivs i huvudsak åldersblandat. Intervjuer med personal och elever ger vid handen att elevernas inflytande är stort och att pedagogerna har stor beredskap för att låta innehållet styras av elevernas nyfikenhet och lust att lära. Vid besök i verksamheten ser också inspektörerna flera exempel på detta.

Vid skolan finns en särskild undervisningsgrupp till vilken elever kommer från Mölndals stad. Beslut om placering fattas av rektor för Stödenheten. Eleverna ingår i någon av klasserna i spåren och får stöd i den lilla gruppen. Ingen elev vid skolan har detta läsår anpassad studiegång.

Rävekärsskolan har ett elevvårdsteam bestående av rektor, skolsköterska, skolpsykolog samt speciallärare. Elevvårdsteamet träffas varje vecka för att diskutera elever som inte nått målen enligt kurs- eller läroplan, eller elever som av någon orsak inte mår bra. För att upptäcka de elever som är i behov av särskilt stöd använder man sig bland annat av mätstationer i form av lästest, diagnostiska prov samt måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen för årskurs 5. För de elever som behöver stöd utarbetas också åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer sammantaget att skolan har goda rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd och att de elever som behöver också får stöd. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av uppfyller författningarnas krav.

Eleverna planerar sin arbetsvecka och sätter upp mål för varje ämne vilka sedan utvärderas. Dessa mål utgår från mål att uppnå för årskurs fem. De yngre barnen får hjälp av sina lärare med att formulera målen medan de äldre barnen arbetar med de nationella måltexterna. Alla elever har en egen portfolio i vilken de kan följa sin kunskapsutveckling.

Från och med innevarande läsår utvärderas resultaten för eleverna i årskurs fem i varje ämne. Resultaten lämnas till rektorn för sammanställning och vidare rapport till barnomsorgs- och utbildningsförvaltningen. Därtill genomförs läsförståelsetest i årskurserna 2, 3, 4 och 6.

Skolan genomför utvecklingssamtal med elever och föräldrar minst en gång per termin. Inför dessa får eleven förbereda sig genom att göra en form av självskattning anpassad efter elevens årskurs. Vid utvecklingssamtalen diskuteras kursplanerna och hur kunskapsutvecklingen är för eleven i alla ämnen vilket ger underlag till den IUP alla elever har. Såväl elever som föräldrarepresentanter uttrycker stor tillfredsställelse med utvecklingssamtalens genomförande. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med utvecklingssamtal och IUP lever upp till kraven i författningarna.

Varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet, skall årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Rävekärsskolan har en kvalitetsredovisning vilken enligt personalen är ett levande dokument på skolan och grunden för det fortsatta utvecklingsarbetet. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning lever upp till kraven i förordningen.

Rävekärsskolans rektor är utbildad fritidspedagog men har under många år innehaft tjänst som rektor vid olika skolor i Mölndal. Sedan 2000 är hon rektor på Rävekärsskolan. Förutom den statliga rektorsutbildningen har hon också genomgått en skoljuridisk utbildning vilken är obligatorisk för skolledare i Mölndals kommun.

För vart och ett av de tre spåren finns en spårledare utsedd vilka tillsammans med rektor utgör skolans ledningsgrupp. Rektor fördelar personal och elever i de olika spåren. Personalen i de olika spåren får sedan organisera lokalanvändningen samt gruppera eleverna i klasser. Vid samtliga intervjuer framgår det att rektorn är mycket väl förtrogen med verksamheten och att hon leder den pedagogiska utvecklingen av skolan. Den stora friheten de olika arbetslagen har ger dock utrymme för personalen att ta egna initiativ. Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och tar ansvar den

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

I Rävekärsskolan kan eleverna enligt rektorn använda tiden för elevens val till fördjupning inom klassens ram. I samtal med lärare och elever sägs dock att tiden ofta används för att hinna ikapp eftersom elevernas veckoplanering blir en form av beting. Även om elevens val normalt finns på mottagande skola i årskurs 7–9 förs ingen diskussion mellan skolorna om hur syftet för elevens val skall uppnås i ett F–9 perspektiv. Inspektörerna bedömer att skolan måste organisera undervisningen så att syftet med elevens val uppfylls.

Från och med årskurs 6 gör eleverna språkval i enlighet med förordningen. Undervisningen äger rum på den närbelägna Kvarnbyskolan.

På skolan finns 17,86 tjänster vilket ger en lärartäthet på 6,5 lärare per 100 elever att jämföra med den genomsnittliga lärartätheten för riket som är 8,0 lärare per 100 elever. Samtliga lärare är behöriga för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolan har ett bibliotek vilket emellertid vid tiden för inspektionen är stängt för ombyggnad. I skolan finns också sex så kallade Framtidens klassrum. Dessa är bland annat utrustade med dator och datorkanon. Tillgången på läromedel och övrig utrustning i skolan är ändamålsenlig och utemiljön erbjuder goda möjligheter till utepedagogik.

Datum	Ort
2007-05-09	Göteborg

Sven-Olof Lundin
Egon Andersson